

LIETUVOS MEDŽIOTOJŲ IR ŽVEJŲ DRAUGIJA

Kodas 191904126, M. Sleževičiaus 15, 06326 Vilnius.

El. paštas lietuvosmzd@yahoo.com AB SEB bankas, a. s LT61 7044 0600 0030 3968

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai
El. paštas info@am.lt

2022-08-11

Nr. 15

į 2022-07-29

Nr. 22-10772

DĖL APLINKOS MINISTRO ĮSAKYMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO 2000 M. BIRŽELIO 27 D. ĮSAKYMO NR. 258 „DĖL MEDŽIOKLĖS LIETUVOS RESPUBLIKOS TERITORIJOJE TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO DERINIMO

Lietuvos medžiotojų ir žvejų draugija (toliau – Draugija) 2022 m. liepos 29 d. el. paštu gavo Jūsų raštą Nr. 22-10772 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2000 m. birželio 27 d. įsakymo Nr. 258 „Dėl Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – projektas).

Atsakydami į gautą raštą informuojame, kad Draugija pagal kompetenciją išnagrinėjo raštą ir rašte minimam projektui **nepritaria** bei turi pastabų.

Nors projektu siekiama įgyvendinti neseniai pakeistas Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo nuostatas dėl naktinių taikiklių naudojimo civilinėje apyvaroje, projektu tikslinami Medžioklės taisyklių reikalavimai dėl naktinių taikiklių turėjimo medžioklės plotuose, netenkina medžiotojų bendruomenės poreikio ir neatliepia į jau kurį laiką medžiotojų vienijančių organizacijų prašymus –įteisinti Lietuvoje naktinių taikiklių panaudojimą medžiojant šernus, lapes ir mangutus.

1979 m. rugsėjo 19 d. Europos laukinės gamtos ir gamtinės aplinkos apsaugos konvencija (toliau – Berno konvencija) riboja taikiklių, turinčių vaizdo keitiklį arba elektroninį vaizdo padidintoją (šaudant naktį), naudojimą medžiojant Berno konvencijos III priedėliuose įvardintas gyvūnų rūšis, pvz.: elninius žveris, kiškius ar upinius bebrus. Nei Berno konvencija, nei kiti teisės aktai neriboja naktinių taikiklių naudojimo medžiojant Berno konvencijos II ir III priedėliuose nenurodytus gyvūnus, tokius kaip šernas, lapė ar mangutas.

Naktinio matymo taikiklių ir analogiškų prietaisų naudojimas medžioklėje yra leidžiamas kaimyninėse šalyse – Latvijoje ir Lenkijoje. Naktinių ir termovizorinių taikiklių naudojimas kaimyninėse šalyse buvo įteisintas remiantis minėta Berno konvencija ir, kaip priemonė užtikrinanti Afrikinio kaulių maro valdymą laukinėje gamtoje, Latvijoje leidžiant medžioti šernus, lapes ir mangutus, Lenkijoje – šernus, nes šios gyvūnų rūšys nėra minimos Berno konvencijos priedėliuose. Lenkijoje minėtas leidimas yra nustatytas aplinkos ministro patvirtintose taisyklėse, Latvijoje – Medžioklės įstatyme.

Lietuvoje draudžiami medžioklėje naudoti įrankiai, priemonės ir būdai reglamentuojami Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklėse, kuriose, politinės valios atveju, būtų galima įtvirtinti saugiklius, užtikrinančius, kad tokie prietaisai, kaip naktiniai, lazeriniai, termovizoriniai taikikliai, medžioklės metu būtų naudojami aiškiai Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklėse nustatyta tvarka.

Pagal Medžioklės įstatymo 5 straipsnio 2 punktą, Aplinkos ministerija atsakinga už draudžiamų medžioklės įrankių ir būdų tvirtinimą, todėl imperatyviai gali nurodyti, kokiomis priemonėmis, būdais draudžiama arba leidžiama medžioti tam tikras medžiojamųjų gyvūnų rūšis.

Lietuvoje Afrikinis kiaulių maras (toliau – AKM) šernuose nustatytas 2014 m. pradžioje. Nuo AKM pradžios Lietuvoje sumedžioti 214 635 šernai. Laukinėje gamtoje fiksuotas 8 031 AKM atvejai, kurie ir toliau nuolat fiksuojami. Per devynerius metus Lietuva nesugebėjo įveikti AKM. Nėgana to, šiais metais AKM vėl įsisuko į kiaulininkystės ūkius bei šiuo metu pastebimas šios ligos plitimo augimas laukinėje gamtoje. Daugelyje AKM paveiktų Europos sąjungos šalių medžiotojai laikomi vienintele priemone suvaldyti AKM laukinėje gamtoje.

Europos Komisija yra išleidusi darbinį dokumentą SANTE/7113/2015, kuriame apibendrinamas ES strateginis afrikinio kiaulių maro (AKM) valdymo metodas. Dokumente pažymima, kad šernų populiacija vaidina svarbų vaidmenį pernešant ir išlaikant AKM, todėl medžioklė turi būti pritaikyta prie epidemiologinės AKM raidos bei poveikio šernų populiacijai, kuriai mažinti gali būti naudojama „papildoma techninė įranga medžioklėje“ – tai yra ginklų garso slopintuvai, naktiniai, termovizoriniai taikikliai bei jų priedėliai.

Būtent AKM suvaldymo sunkumai Latvijoje ir Lenkijoje paskatino įteisinti naktinių taikiklių naudojimą bei tuo pačiu metu Latvijoje leista naudoti ir garso slopintuvus. Jei būtų leidžiama medžioti su naktiniais taikikliais, šernų populiacija Lietuvoje ir AKM ligos plitimas Lietuvoje būtų lengviau suvaldomas, taip pat būtų lengviau sureguliuojama invazinių ir kitų plėšriųjų žvėrių, kurių medžioklė naudojant tokias priemones nėra uždrausta tarptautiniais susitarimais, gausa.

Pažymime, jog jokie Tarptautiniai teisės aktai, direktyvos ar reglamentai neprieštarauja naktinių taikiklių naudojimui medžiodant šernus, lapes ir mangutus. Lietuvoje naktinių taikiklių naudojimo medžioklei įteisinimas, tai Nacionalinio lygmens politikos klausimas, kurio sprendimas tik Aplinkos ministerijos kompetencijoje.

Atsižvelgiant į tai, siūlome papildyti Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisykles ir jose įtvirtinti naktinių taikiklių naudojimą medžiodant medžiojamuosius gyvūnus, kurie neišvardinti Berno konvencijos II ir III priedėlių sąrašuose, t. y. medžiodant šernus, lapes ir mangutus. Taip pat pažymime, kad teisės akto leidėjas, priimdamas teisinio reguliavimo normą, visuomet gali nurodyti galiojimo terminą, todėl šernų, lapių ir mangutų medžioklei siūlome leisti naudoti naktinius taikiklius, nustatant adaptacinį (bandomąjį) laikotarpį, per kurį pasimatys tolimesnės naktinių taikiklių naudojimo tendencijos ir bus patikrintos, šiuo metu dėl naktinių taikiklių naudojimo medžioklėje, keliamos hipotezės.

Nustaćius nors ir griežtą, tačiau aiškia naktinių, lazerinių, termovizorinių taikiklių naudojimo tvarką, manytina, kad sumažės tikimybė medžiodant nakties metu sumedžioti draudžiamą medžioti gyvūną, sužeisti kitą medžiotoją ar, naktį medžioklės plote esantį, pašalinį asmenį. Bus galima gamtoje nakties metu pastebėti ligotą ar sužalotą gyvūną, atsekti medžiotojo sužeistą gyvūną, įgyvendinti gerosios medžioklės principą sutrumpinant gyvūno kančios laiko terminą. Taip pat medžiotojai nakties metu galės kur kas efektyviau stebėti migruojančius gyvūnus, nustatyti jų judėjimo maršrutą, užtikrinti betikslės akistatos su gyvūnu išvengimą, sumažės gyvūnų trikdymas tamsiuoju paros metu ir medžiotojo sužeidimo tikimybė.

Pažymime, kad visi medžiotojų bendruomenei svarbūs klausimai, dar prieš rengiant teisės aktų pakeitimų projektus, turėtų būti tinkamai įvertinti, išdiskutuoti ir priimami atsižvelgiant į medžiotojus atstovaujančių organizacijų pozicijas.

Atkreipiame dėmesį ir į tai, kad jau kurį laiką neišnaudojamas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro patariamojo organo – Medžioklės tvarkymo konsultacinės tarybos potencialas ir neorganizuojama jokia šios tarybos veikla.

Esame pasirengę dalyvauti pasitarimuose, diskusijose, posėdžiuose ir darbo grupėse.

Direktorius

Laimonas Daukša